

AKRAN ZORBALIĞINDA ROLLER

Zorba: Zorbalık davranışını gerçekleştiren kişilerdir.

Genellikle kendilerinden güçsüz gördükleri hedeflerine yönelik çeşitli sebeplerden ötürü (güç gösterisi, maddi çıkar, kontrol etme gibi) kasıtlı olarak zarar verme davranışında bulunan kişilerdir.

Mağdur: Zorba kişilerin hedefinde bulunan, saldırgan davranışlara maruz kalan kişilerdir.

Zorba/Mağdur: Hem zorbalığa maruz kalan hem de zorbalık gösteren kişilerdir.

Seyirci: Saldırgan davranışın bir tarafında olmayan ancak olaylara şahit olan kişilerdir.

AKRAN ZORBALIĞI NEDİR?

Bir ya da birden fazla çocuğun diğer bir çocuğa veya gruba sürekli olarak zarar verme amaçlı davranışta bulunmasına “Akran Zorbalığı” diyoruz. Zorbalığın genel özelliklerini şu şekilde sıralayabiliriz;

- Güçler arası dengesizlik vardır.
- Yinelenen, süreklilik gösteren davranışlardır.
- Kasıtlı olarak yapılan eylemlerdir.
- Fiziksel, duygusal veya sosyal olarak zarar verebilir.
- Mağdur kişinin genellikle duygusal tepkileri olurken zorbalığı gerçekleştiren kişi tepkisizdir.
- Güç gösterisi, kontrol altında tutma veya maddi çıkar elde etme gibi sebepleri olabilir.
- Sorunu çözmek için çaba sarf edilmez.

AKRAN ZORBALIĞI TÜRLERİ

- Fiziksel Zorbalık
 - Vurmak, Tekme atmak, Saç çekmek, Isırmak, Eşyalarına zarar vermek vb.
- -Sözel Zorbalık
 - Lakap takmak, alay etmek, hakaret etmek, Aşağılamak vb.
- -Duygusal/Sosyal Zorbalık
 - Kişiyi yok saymak, dışlamak, dedikodu yapmak veya yaymak, arkadaşları ile arasını bozmak vb.

YÜREĞİR REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK HİZMETLERİ BÖLÜMÜ

AKRAN ZORBALIĞI

ÖĞRETMEN BİLGİLENDİRME BROŞÜRÜ

yuregirram.meb.k12.tr

0322 328 4840

yuregirram

Öğretmenler İçin ÖNERİLER

1) Öğrencilerinize akran zorbalığı hakkında bilgi verin.

Bazen, özellikle de küçük yaş grubundaki öğrenciler yaptıklarının ve/veya maruz kaldıklarının akran zorbalığı olduğunun farkında olmayabilirler. Bu nedenle ne tür davranışların akran zorbalığı olduğu, diğer kişileri ve grup yapısını ne şekilde etkilediği vb. hakkında öğrencileri kısa ve net bir şekilde bilgilendirmeniz faydalı olacaktır.

2) Öğrencilerinizi yakından gözlemleyin.

Öğrencilerinizin akademik durumu kadar sosyal ilişkilerini de yakından takip edin. Teneffüs veya etkinlik saatlerinde çocukların arasındaki sosyal dinamikleri gözlemleyin.

3) Olumlu rol-model olarak yardımcı olun.

Sınıf içerisindeki tutum ve davranışlarınızla zorbalığın karşısında olduğunuzu net bir şekilde belirtin. Okuldaki yetişkinlere ve öğrencilere yönelik olumlu davranışlarınız ile rol model olmanız önemlidir. Öğretmenlerin, zorbalık durumlarında açık, net ve etkin bir müdahalede bulunması ve zorbalığa maruz kalan öğrenciye ihtiyaç duyduğu desteği sağlaması, zorbalık olaylarını önemli derecede azaltmaktadır.

4) Olumlu bir sınıf ortamı oluşturun.

Akran zorbalığına yönelik etkili sınıf kuralları oluşturulması, olumlu disiplin yöntemlerinin kullanılması, olumlu ve işbirlikçi bir sınıf etkileşiminin kurulması akran zorbalığının azaltılmasında etkilidir.

Akran Zorbalığının Olumsuz Etkileri Nelerdir?

Zorbalık Yapan Çocuk ve Ergenler İçin;

- Okula uyumda güçlük
- Düşük akademik başarı
- Dışlanma, yalnız kalma, sevilme
- Sosyal ilişkilerde güçlük
- Erken yaşlarda sigara, alkol ve madde kullanma riski
- Saldırgan ve suça yönelik davranış gösterme

Zorbalığa Maruz Kalan Çocuk ve Ergenler İçin;

- Üzgün, çaresiz ve değersiz hissetme
- Düşük özgüven ve benlik saygısı
- Depresyon ve kaygı
- Arkadaşlık ilişkilerinde problemler
- Fiziksel belirtiler (baş ağrısı, karın ağrısı vb.)
- Okula gitmeye karşı isteksizlik
- Düşük akademik başarı
- Kendine zarar verme davranışları

Öğretmenler İçin ÖNERİLER

5) Öğrencilerinizi destekleyin.

Öğrenciler genellikle öğretmenlerinin akran zorbalığına karşı kendilerini koruyacaklarını düşünürler. Okul ortamında zorbalığa maruz kalmaları durumunda öncelikle sizlerden yardım isteyeceklerdir. Bu nedenle onları ciddiye almanız, destek olmanız, sorunu çözmesine yardım etmeniz oldukça önemlidir.

6) Aileler ile işbirliği içinde hareket edin.

Hem zorbalığa maruz kalan öğrencilerin hem de zorbalığı uygulayan öğrencilerin aileleri ile iletişim ve işbirliği içerisinde olun. Aile yapıları, aile içi iletişim sistemleri ve birbirlerine karşı duygusal yakınlıkları vb. durumlar zorbalık olgusu içerisinde etkili değişkenlerdir. Sorunların çözülme süreci aile işbirliği ile çok daha hızlı ve etkili geçecektir.

7) Okul psikolojik danışmanından yardım alın.

Sınıfınızda veya okulun herhangi bir yerinde karşılaştığınız zorbalık olayını görmezden gelmeyin, sessiz kalmayın, hemen müdahale edin. Zorbalık yapan öğrenci ve zorbalığa maruz kalan öğrenci ile ayrı ayrı görüşün. Gerekli durumlarda olayı psikolojik danışman/rehber öğretmen ile paylaşın ve öğrencileri ona yönlendirin.

